

PERIÒDICH SATÍRICH,

EMBAJISTICH, IB-DUSTRETE Y BIZBIBIBI

DONARÀ AL MENOE UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

EUGENI SELLES.

Un' obra, *El nudo gordiano*,
va alsarlo en un moment dat
al pedestal de la gloria
y la popularitat.

Avuy figura en política,
tè honradés, factó y valor;
és un bon autor dramàtich
y un digne governador.

UNA TRAGEDIA.

No recordo á punt fixo ahont dimontriva suc-
cehir.... ni podria precisar en quina época...

¡Malehida memoria la mèva!

Crech qu'era á París, y podria molt bèn ser
que fòs allá, perque; ahont volen vostés que pas-
sin certas cosas sinó en la gran capital del món
civilisat?

Optém, donchs, per París... y ja que res nos
costa, fémnos càrrech de que han passat desde
llavors quatre ó cinch anys. Encare á Fransa no
havian establert lo divorci.

Tota la premsa va parlarne, encare que dels
sueltos de la premsa no era molt fácil treure'n
l'aygua clara

Un periòdich deya:

«Ahir sufri un grave accident l'apreciable ac-
tor del *Teatro Corneille*, Mr. Moulinet, á conse-
qüencia del qual tè dos feridas al cap. Se descon-
fia de salvarli l'existencia.»

Y deya un altre:

«Lo simpàtich actor Mr. Moulinet, espós de la
primera dama Mme. Clementine Parrin, está
gravement ferit á consecuencia de havérseli
disparat un revólver qu' estava examinant »

Lo periòdich que aixó deya era sens dupte 'l
mès sessut de tot París. Defensor acérrim de la
religió católica, era incapás de faltar al octau ma-
nament, dihent una cosa per altra.

Y no obstant, lo públich, aficionat á la novele-
ria, no podia aceptar la versió de que 'l desgraciat
actor s' haguès ferit inadvertidament, mentres
examinava un revólver. Y la rahò es obvia. Los
tiros de un revólver surten de un á un, de modo
que un home imprudent pot causarse una ferida;
no dugas.

¿Qué havia succehit?

Una tragedia.

París, centro de la corrupció, ho es també de la
publicitat y del escándol. Y no parlo del escándol
en mal sentit, que jo crech que l' escándol en

certas circumstancies fins pot ser un agent de moralitat.

La por del que dirán pot convertir-se en freno contra 'ls impulsos de la passió malsana. Aixís, la dona que está leri leri, pot contenir-se en la gola mateixa del abisme avants de llansarse, per por al malehit escándol. Si totes las que están á punt de faltar á sos debers, medissen las conseqüencias, serían moltes las que retrocedirían horrorisadas.

Perque la passió, com la pedra que quan es fora de la má no se sab ahont va, no sempre 's desarrolla baix lo resguart inviolable de la vida privada: la passió es propensa á desbordarse, y en aquest cas deixa de desrollarse ocultament y entra en lo domini públich.

Sona un tiro: lo vehinat s' alarma y tothom pregunta:—«¿Qué hi ha? ¿Qué passa?» L' endemà tota la ciutat ne parla, y aquell tiro, causa de un crim ó de un suicidi, 's converteix durant alguns días en lo tema únich y exclusiu de totes las conversas.

Llavors com si 's descorregués una cortina apareix davant del públich tot lo procés de aquella passió amagada: se buscan incidents y detalls... y una mica de aquí, una mica d' allá, 's lligan caps, tot s' averigua y de tot se parla. L' espatech del desenllás ha donat interés al drama ó á la tragedia... y tragedia ó drama, pertanyen de plé al domini públich.

Tal es lo que va succehir ab lo desventurat Mr. Moulinet, espós de la primera dama del *Teatro Corneille*, Mme. Clementine Parrin.

Lo teatro es un nou món, y no totes las comedias, ni tots los dramas se representan de bastidors en fora. Tamayo en son *Drama nuevo* ha pintat de má mestra las passions dels comedians.

Mr. Moulinet, com artista, era un actor cómich y tenía la missió de fer riure al públich; com á home, tenía al s' u cárrech lo difícil paper d' espós de una dona guapa, paper molt exposat á fer riure també, per mica que la dona s' hi empenyi.

Se creu que hi havia entre marit y muller certas incompatibilitats de carácter, de temperament ó de lo que fós. ¿Eran naturals ó sugeridas?

Perque 'l cor de la dona moltes vegadas procedeix com certs amos de casa, que no donan despedido á un llogater fins que 'n tenen un altra de segur. Posar paper al balcó representa per l' amo de la casa un perjudici; per la dona es en cert modo una desgracia.

Ocupava 'l cor de Mme. Clementine, Mr. Marechal, d' estat viudo, de professió autor dramátich. L' afecció de una actrís per un autor dramátich pot ser merament espiritual y artística, ó comensar aixís y acabar en una forma molt distinta. De totes maneres sempre hi ha alguna cosa que 's romp y s' esqueixa.

Mr. Moulinet passava grans disgustos, perque després de tot estimava á la sèva dona.

Imaginéu l' infern que s' encendria dintre del sèu pit, cada cop que Mme. Clementine representava una obra de Mr. Marechal, quant lo públich aplaudia á l' actrís y al autor, quan al final dels actes aquella treya á aquest d' entre bastidors y 'l presentava á la concurrència, satisfeta, triunfadora, dihent ab la mirada:—Aquest home es lo mèu amant.

¡Pobre Mr. Moulinet! Cansat de sufrir desaires y de intentar una reconciliació imposible, aco-

rralat per la vengonya, va pendre una resolució extrema.

Algú va veure'l durant la tarde de aquell día funest, passejantse preocupat pèl Bosch de Boulogne. La concurrència era allí extraordinaria... la primavera comensava á sonriure.

Desde allí va encaminarse á casa sèva. Va entrar en lo sèu quarto quan comensava á fosquejar, l' hora més trista del día, va tirarse sobre 'l llit, va empunyar un révólver y va clavarse un tiro al cap. No n' hi havia prou; encare era viu y va dispararse'n un altre. En aquell precís moment Mme. Clementine entrava en lo pís.

Al sentir l' estrépit del, disparo va llansarse precipitada al quarto ahont jeya 'l sèu marit cubert de sanch. Aquest vivia encare, encare empunyava 'l révólver; pero sens esma per alsar lo brás, dispará un tercer tiro, qual bala aná á morir entre la llana dels matalassos.

Per pintar l' escena desgarradora que va desrollarse en aquella arcoba, necessitaria quan menos la forsa dramática de Mr. Marechal, qu' es entre paréntesis, un autor trágich de primera.

Ella s' estirava 'ls cabells, plorava á llágrima viva, 's retorcia en una contínua convulsió, y entre sanglots exclamava:

—Espós mèu... vida mèva... perdónam... jo no 't coneixia... jo no sabia que m' estimesses fins á tal extrém!

Ell, l' infelís, ja no podia parlar; pero ab la vista pagava las tardias caricias de la sèva esposa: ab la vista semblava dirli:

—Vés si Mr. Marechal será may en la vida capás de fer lo que jo acabo de fer per tú!... Trágich de boquilla, ell las tragedias las escriu; jo las faig.

Al any just y cabal de aquest ruidós succés, los periódichs de París anunciavan lo casament de Mr. Alphonse Marechal, autor dramátich, ab la distingida primera actrís Mme. Clementine Parrin.

Un mes després del matrimoni, en lo *Teatro Corneille* s' estrenava un drama trágich titolat *Misteris del Teatro*.

L' acció estava materialment calcada en un fet real; pintava las amarguras de un actor cómich y 's desenlassava per medi de un suicidi.

Mme. Clementine que representava la primera dama, va estar admirable de veritat, coqueteria y sentiment.

En l' instant en que 'l protagonista 's clavava 'l tiro, 'l públich entussiasmat, va cridar al autor.

Mme. Clementine va treure al sèu segon marit, Mr. Marechal, autor de la tragedia.

Gran ovació

Lo teló va tenir d' alsarse catorze ó quinze vegadas.

L' escena quedá alfombrada de coronas.

De coronas... de sempre viva, ab llás negre y una inscripció que deya: *A la memoria de Monsieur Moulinet*.

P. DEL O.

EN LO QUARTO DE LA BAILARINA.

—¿Ze pot pazar, zenyoreta?
—¿Qué hi há?—Un ramet molt prezióz
que li regalo.—Corriente.
—¿Qué mèz vol?—Que... toqui 'l dos.

INFRACCIONS DE LA LLEY.

I.

Es guapa, elegant, descocada y está en aquella edat en que no se sab si una persona es jove ó no. Viu sola...

Es á dir, viu sola! Sobre aquest punt hi ha moltes observacions que fer.

La Sofia—perque han de sapiguer que aquest es *actualment* lo sèu nom—menja sola, está sola; pero... no está sola sempre, especialment en aquelles horas tranquilas y silenciosas reservadas al descans ..

Hi dit que actualment se diu Sofia: aixó ja dona á entendre que avants de dirse Sofia s' ha dit altres noms.

Quan jo la vaig coneixe—fa sis anys—se deya Pepeta y era, nominalment, *viuda* d' un militar... qu' encara no deu haver nascut.

Després va eclipsarse durant un llarch período, y al tornarla á topar, era soltera, tenia tres anys menos que dos enrera y 's deya Leonor

Luego va ser casada—sempre nominalment—ab un marino que viatjava *per mar*—segons explicava ella—y 's deya Filomena.

D' aixó ja fa tres anys, y ara 's diu Sofia.

Suposo que ab aquests tres anys lo menos, lo menos haurá cambiat de nom tres vegadas.

¿De qué viu?

Ara ho veurán... es á dir, ho compendrán, porque aquestas cosas no 's poden veure.

La Filomena...—dich, la Sofia; aixó de Filomena era tres anys enrera,—la Sofia vesteix ab distinció, sense escatimarse res... y sense enrederirse ab la modista.

Tè un pis—segons m' han dit, porque lo qu' es jo no hi he estat may—amoblat ab gust y fins ab cert sabor aristocràtic, constantme també que paga religiosament al propietari.

Se dona molt bona vida, tè una criadeta que la serveix, se lleva á las *mil y quinientas*... y no sè que tingui cap títul de la Deuda pública ni cap acció del banch d' Espanya...

Pero sè lo que saben tots los vehins, y lo que qualsevol lector pot sapiguer, si tè paciència per estarse una estona de plantón á la porta de casa seva.

La Sofia surt després de sopar, sense altre companyia que 'l vano ó l' *en-tout-cas*, dona una volteta, entra en qualsevol café ó teatro... y al tornársen á casa ja no hi va sola.

II.

Mister Flis-flas, gran quí-mich, gran físich, gran naturalista... y gran embaucador.

Es un home complet: tinch l' honor de presentárloshi per si 'l necessitan pera alguna cosa.

De la parda arena de Golconda se 'n treuhen los diamants, del *cuarzo* californiá se 'n arrenca l' or, de las petxinas de Ceylán ne saltan las perlas...

Mister Flis-flas ha fet una cosa que val més que tot aixó: d' un grapat de farina, una mica de sucre y un pessich de cera n' ha tret una pasta que cura rápida é infaliblement lo mal de caixal.

¿Quins discursos dispara al públich ponderant las virtuts del sèu específich! ¿quins himnes s' eleva ell mateix—deixant apart la modestia—enumerant las portentosas excelencias del s' u invent!

¿Es cert que aquella pasta cura 'l dolor de caixal?

¿Y qué ha de curar, sants cristians, qué ha de curar!

Pero 'l gran qué es sapiguer dorar la píldora, y d' aixó, no es possible negarho, mister Flis-flas n' es mestre.

Allí 'l veurán al Pla de Palacio. 'ls días que hi ha Encant, y devant de las Dressanas los demés días, dirigint arengas al públich, enfilat dalt d' un cotxe de mala mort, y venent l' unguent que á n' ell li dona bona vida.

III.

A Madrid los diuen *ratas*; aquí 'ls titulan *mossegas*.

Fet y fet tot es hù: aquells son uns *ratas* que mossegan y aquestos son uns *mossegas* que ratan.

N' hi ha molts, molts: polser quatre terceras parts més dels que convindrian.

Pero de totes las collas—perque ells, per ferho tot ab ordre, están organiscats en grupos—cap tan brillant y apreciada dintre del gremi com la que forman lo *Pigat*, lo *Negret* y 'l *Diente*.

Son uns genis universals; de manera que no tenen cap especialitat determinada; son especialistas en tot. Si convè *timan*, si convè 's dedican al *tarugo*; son *enterradors*, *escopetayres*... en fi uns ta en arres com una casa .. ó millor dit, com un Joseph Maria.

Lo seu camp d'operacions es lo Pla de la Boqueria, ó la Plaça de Sant Jaume, ó 'ls vols de las estacions quan arriban trens: en pocas paraulas, tots los l'ols abont hi poden trobar algú que valgui la pena de ser *cultivat*.

Napoleón pr m r, si resuscitava, ab tota la seva tàctica y la seva estratègia 's quedaria ab un pam de nas al veure 'l reinament, l'astucia, la endiablada sagacitat ab que rodejan lo *Pigat*, lo *Negret* y 'l *Diente* a la seva víctima, desde que comensan la operació hasta que la deixan felisment terminada.

Ab la cara coneixen al foraster que ve á Barcelona á gastarse cent duros ab toros y teatros; ab los ulls endevinan al pajés que acaba de cobrar un grapat de bitllets de banch per una partida de moscatell; ab lo bulto comprenen las butxacas que guardan carteras y las carteras que tancan diners.

Y aixís viuen los flamants *mossegas* que á Madrid son coneguts ab lo nom de *ratas*.

IV.

Ja estich sentint un lector que diu:

—¿Qué tè que veure 'l títol d' aquest article ab tot lo que 'ns està explicant? ¿Ahont son las *infraccions de la lley*?—

Ara vé la explicació; pero aquesta no la donarè solzament al lector, sino en especial á una autoritat.

Sr. Gobernador Civil de la provincia:

La lley ha inaugurat ja 'l período de veda; desde ara ningú 's podrá dedicar á la cassa ni á la pesca, sense incorre en alguna penalitat.

Pues tingui un comp e a mèva denuncia.

La Sofia cassa y pesca joves y altres que no ho son.

Mister Flis-flas cassa y pesca ignorants.

Y 'l *Pigat*, lo *Negret* y 'l *Diente* pescan y cassan pajessos... ó gent que mereixerian serne.

Ara ja ho sab: fassi lo que li sembli.

A. MARCH.

LA BANYA.

A LA SOCIETAT «LA BANYA GRACIENSE» Y EN PARTICULAR Á SON ILUSTRAT PRESIDENT Y AMICH MEU B. ARGEMÍ.

Ja d' antich es sapigut que en nostre Espanya, la banya, significa quan ab manya al pobre marit llanut la muller traidora enganya.

Mes, desde avuy en avant, per obra diputadesca, la banya, será la gresca d' aqueixa Vila, y l' espant de la turba romeresca.

Y si may, allá al Congrés, cap diputat vol, ab sanya, imputá un fet no comés. tingui avants molt per entés, que 'l desmentirá «La Banya».

J. BAUCELLS PRAT.

ACUDITS.

—Fassa 'l favor de un vas d' aygua.
—Dispensi, no 'l podem servir; los vasos que tenim aquí casa tots son de cristall.

M. G.

En un estudi:

—Digas noy ¿quí es Dèu? pregunta 'l mestre á un xicot que d' apellido 's diu Mon.

—Lo mèu pare.

Lo mestre sorprès:

—Cóm s' entén?

—¿No ha dit vosté ara mateix que Dèu va fè 'l món...

Lo mestre enfadat:

—Basta... aquí no vull brometas.

Immediatament després pregunta á un altre alumno més tranquil encare que l' anterior:

—Hi ha algú m' s poderòs que Dèu?

—Sí, senyó 'l mèu pare.

—Y aixó?

—Jo li faré veure si Dèu va fe 'l món, lo mèu pare va fer més... perque jo 'm dich Ramon.

J. CAP.

—Escolti, deya un dia un pobre pelon á un senyor acomodat; pero molt avaro. ¿qué 'm podría deixar un parell de pessetas que ja las trobarém?

—Home respongué l' avaro: si las hem de trobar, no val la pena de que 'us las deixi... busquémlas.

A. GARCÍA.

Lo pobre Bartoméu estava malalt de gravetat; pero conservava 'ls cinch sentits.

Aixó passava en lo mes de desembre.

—Conech que no arribaré á Nadal! exclamava ab molta tristesa.

Y després afegia:

—Lo que 'm sab més greu es que tot justament en uns dias aixís, se 'm *acabin los turrans*.

E C.

LAS MOSCAS.

Després dels ministres y 'ls capellans, los sérs més felissos de la creació son las moscas.

N' hi ha alguns qu' están pèls mosquits; es una preocupació.

Los mosquits son més desgraciats de lo que sembla. Apart de que 'ls d' *arbre* 'ls fan una competencia desastrosa y de que contra ells s' ha in-

ventat la mosquitera, en aquests animals lo més important es la trompa. Tan y tan se serveixen d'ella, ab tanta afició la rumbejan per tot arreu, que al últim ve á ser lo seu únich recurs: y acaban per tornarse *trompas*, en tota la extensió de la paraula.

Y á més d' aixó, casi tots los mosquits, moren á trompadas.

La mosca es més honrada, més ben vista y sobre tot, viu en millors condicions.

No te res privat, menja lo que vol y va allá hont li dona la gana.

Desde 'ls més alts campanars hasta las profunditats de la terra, la mosca ronda, mira y passeja ab tota llibertat, caminant ó volant ab decisió, ab un fi determinat, en línea recta: nó divagant y trasant ridículas curvas, com los mosquits, ni donant salts incomprendibles, com las llagostas.

Dirán que las aranyas las molestan extraordinariament, que 'ls falsiots no las deixan sossegar, que naps, que cols...

Tot aixó son tonterias y frivolitats. En lo món sense una molestia ó altre ja se sab que no s' pot viure. La rata té 'l gat, lo gos té 'l municipal, l' home té 'l recaudador de contribucions... La mosca té l' aranya. ¿Hi ha res de sobrenatural en tot aixó?

La seva constitució física ja es per ella un títol d' orgull. Perque, realment, la mosca es un animal molt distingit y molt elegant.

Aquell cap tan rodonet y tan intel·ligent, aquelles aletas tan ben soldadas sobre l' espatlla, aquelles potas tan finas y ben distribuïdas, forman un conjunt preciosíssim que deixa en molt mal lloch á la mateixa figura humana.

Mirada á simple vista ja encanta; pero contémpnla ab un microscopi, y l' encant se convertirà en entusiasme, en adoració supersticiosa.

No m' explico com los idólatras, que han arribat á rendir culte als micos, á las serps, á las pedras y fins á las cebas y als alls, no han sapigut dedicarse á las moscas.

La civilització moderna, ab tot, ha estat una mica més justa: mirin lo que passa á Barcelona, ja que per mostra un sol botó basta.

Nostra ilustre, culta y morigerada capital—segons diuen los bandos que publica l' arcaldia cada any, demanant que 's posin domassos quan passa la profesó,—Barcelona no ha tingut á bé consagrar un carrer al gos, l' animal més fiel y mossegayre que 's coneix; ni al caball, una de las bestias més útils y corredoras; ni al porch, una de las més sustanciosas; ni á la gallina, ni á la vaca, ni al llus, ni á la badella...

Y, *sin embargo*—ó *sens embarch*, com diu un catalanista d' aficions rancias,—ha dedicat un carrer á las moscas.

Es veritat qu' es un carrer magre y molt poch lluhit, pero la qüestió es poguer dir á las demés bestias:

—Jo tinch un carrer.—

Per cert —y dit siga entre paréntesis—que 'ls tals animalets están tan convensuts de que es seu, que ara mateix en lo carrer de las Moscas, fora de las moscas, no hi passa ningú més.

Un dels dons més envejables que posseheixen, es la rara facultat que tenen de desapareixe durant l' hivern.

Quan la tardò comensa á presentarse embolcallada ab sa túnica de boyras; quan l' humit vent d' octubre assota 'ls arbres y las caras de las per-

TERCETO DRAMÁTICH.

ELLA.—¿Si ve 'l meu marit!
ELL.—Deixal esta' aquell gueto
LO MARIT (entrant).—¿Gran Dèu!
(Pinyas: s' acaba 'l terceto.)

sonas, la mosca agafa 'ls trastets, y sense despedirse ni anunciar de cap manera la seva marxa, s' eclipsa súbitament y en pochos días ni per remey ne trobaran una.

¿Será, tal vegada, que son cosmopolitas y se 'n van al Africa ab las aurenetas?

¿Será potser que passen l' hivern dormint, com las marmotas y 'ls empleats del Estat?

¿O será que 'l fret las mata?

Y si las mata ¿cóm se reproduheixen ab tanta rapidés al venir l' hora?

Perque aixó tothom ho haurá observat. Aixís com á entrada d' hivern en un santiamen se fonen totas las moscas, al tornar la simpática y enjogassada primavera, en un tancar y obrir d' ulls, tenim altra vegada moscas pèl pare y per la mare, y per tota la familia, per numerosa que sigui.

¿Cóm se multipliquen?

¡Anéubo á sapiguer!... ¡Misteris insondables de la mosca!

Las doctrinas espiritistas, continuació de la dels metempsicosistas de l' antigüetat, proclaman lo viatge ó transmigració de las ánimas de l' un cos al altre, segons los mérits ó desmérits de cadascú.

L' individu que ha obrat bé, y ha fet caritats y s' ha deixat engalipar per tothom, reb lo pago al morir, veient la seva ánima aposentada en lo cos d' un sér més felís y més perfecte, verbi-gracia, un rossinyol ó un tinent d' arcalde.

Y 'ls que obran malament se tornan sargantanas ratas-pinyadas ó carlistas sense paga.

Sentint devegadas parlar d' aixó á alguns espiritistas, no hi pogut menos de riurem de la seva candidés en escullir sas futuras moradas.

—Jo voldria tornarme llisara per estar com lo peix al aygua—deya un.

—A mí m' agradaria ser barretet—replicava un altre.

—¿De senyor ó de senyora?—li preguntavan.

—Nó: d' aquests que están arrapats á las rocas.

—Lo qu' es jo—anyadia un tercer,—trobo que lo millor es trasformarse en gos de presa.

—O en cocodrillo.—

¡Ignocents! ¡mil vegadas ignocents!

Si jo fos espiritista—que per ara estich en cabal judici,—no titubejaria gens.

Al deixar la mèva actual envoltura humana, aniria á trobar al que 's cuida d' aixó, y si 'm preguntava qué volia ser:

—¡Mosca!—li respondria.

Y estich segur qu' ell no deixaria d' exclamar:

—¡Mosca!—

Lo qual voldria dir:

—Tú si que ho entens.—

C. G.

QUARESMA.

Res á mí 'm fa perdre l' esma
ni may tinch disgust més fort,
que quan carnestoltas mort
y veig que entra la quaresma.

Jo que soch molt de brometa,
y tant sols penso en lluhir
aná 'l ball y presumir
del bras d' una mascareta;

disfressarme, si 'm convé,
per esbroncá á las minyonas
que 's tenen per molt bufonas
y que total no son ré,

per l' enterro, menjar gras,
rodar per tots los cafés
gastar á dojo 'ls diners
y no anar en res escás...

veure al mitj de la fatlera
y al sè al bó de expansionarse
la quaresma presentarse
trista, endolada y severa.

¡Qu' és trist! si sembla mentida
que existeixi un cambi així;
si quasi no 'm sè avení
de perdre la bona vida.

Si sols fos la gresca ray;
dels dejunis es que 'm queixo,
perque fills, los adverteixo
que á casa no acaban may.

Aixó es lo que 'm posa trist:
perque per ma sort ingrata
tinch la gueta més beata
que may al món s' hagi vist.

Ay, no 'm fa fondre poch greix:
sempre es dejuni per ella;
quan demano una costella
me diu: —Es dia de peix.—

Es dir que per variá,
desde 'l dilluns al diumenje,
sempre la mateixa menja,
sempre arrós ab bacallá.

Jo prou l' hi dich, no m' amoli,
ni sigui tan poca solta,
dónguim carn alguna volta,
¿veu que tinch lo coll ple d' oli?

Més ella ab molt de recel
me mira de fit á fit,

Y 'm diu,—gran desvergonyit:

¡Aixis vols guanyar lo cell!

¿No comprens que en aquet pas

t' en vas de dret al infern

á sufrir torment etern

en poder de Satanás?

Y vols que jo may aboni

que un fill que l' estimo tant

veji que 's va encaminant

de dret á dret al dimoni?

Pero dona...—Ja está entés:

tant sols pots menjar de magre.

—Pero si fins tinch cor agre.

—Vaja noy no 'n parlem mes.

Y ab los ulls mitj aclucats

s' en va en un recó á assentarse

per resá y encomanarse

á Deu pèls que van errats.

Y mentres tant que ella als sants

se encomana ab gran quietut

sens gosar fe' un estornut

per no tirar capellans,

jo que no estich de brometa

perque de rabia m' ofego,

fins dels dejunis renego

y renego de la gueta.

Y si tinch tanta paciència

es perque veig qu' es mol vella

y al morir segons diu ella

me deixa tota l' herència.

Vejin donchs si 'm causa afrenta

y si 'm tinch de disgustá,

quan carnestoltas s' en va

y la quaresma 's presenta.

Y en fi: per no ompli una resma

de paper, dich, sent final:

Val mes un mal carnaval

que no una bona quaresma.

JOSEPH PLANAS.

PRINCIPAL.

DIONISIA, comedia en 4 actes de A. Dumas.—
Dumas fill es indisputablement lo mestre del teatro modern. Aficionat á presentar sobre l' escena las téssis més atrevidas, no retrocedeix ni vacila davant de las conseqüencias.

¡Y ab quin art las presenta y desarrolla! ¡Y ab quin llenguatge més espiritual dona vida als personatjes!

Dionisia, filla de un honradíssim militar retirat, administrador del patrimoni de un Conde solter, jove y generós, serveix de *institutris* á la germana del Conde. Lo Conde mira ab bons ulls á la *institutris*, y aixó fá que 'ls vehins murmurin y suposin... lo que se suposa sempre en semblants cassos.

La germana del Conde, nena de poch anys, está prendada de un jove calavera, y la mare de aquest, qu' es una dona de mon, demana la seva má. Lo Conde, que coneix la vida y miracles del pretendent, s' oposa al matrimoni.

Aixó basta perque la mare llensi certas insinuacions respecte á Dionisia, qu' excitan l' interés del Conde. Aquest demana explicacions claras y francas: consentirá en que la seva germana 's casi ab lo calavera, sempre que aquest li diga clara y francament lo lo que sab de Dionisia. Lo que sab es molt senzill: ell l' hav'a estimada... res, un amor de jove, sense conseqüencias... Ell no ha sigut may lo seu *querido*... y aixó no sols li promet, sinó que li jura.

Ja n' hi ha prou: lo Conde demana la má de Dionisia, y aquesta, revelant que l' estima 's nega á casarse. ¿Per qué? Perque no 's creu digna d' ell. Perque un home miserable vá enganyarla... ¡Ab quin dolor, ab quina ira explica la infamia de aquell miserable! Y 'l miserable no es altre que 'l

PRETENDENTS AL MATRIMONI.

Un senyor noble, mol tronadot, pero ben conservat, desitja casarse ab una gran fortuna que li porti una dona, á fi de poguer seguir la vida del calavera.

Un coronel retirat, sense fortuna, desitja casarse ab la viuda d' un capitá que tinga quartos y ell, en cambi li contarà cada vespre tota la guerra dels set anys.

calavera mateix que pretén la mà de la germana del Conde.

Lo pare de Dionisia ha sentit la revelació de la seva filla y després de llansarla de sa presencia, s' abrahona com un lleó sobre 'l calavera y casi l' ofega... entre sas mans crispadas... Per salvar lo seu honor, no hi ha més que una solució.—Has deshonrat á la mèva filla, cásati: tens una hora de temps per decidirte.

Aixís vol lo mon que 's resolguin aquests conflictes d' honra. ¿Pero qué será Dionisia en poder de aquell infame? Una desventurada. En tals circumstancias lo casament, més que una reparació, es un càstich. Aixís ho comprén Dionisia, que demana per entrar en un convent, y 'l Conde al sentir-la, salta per damunt de tots los escrúpuls, prevencions y prejudicis, y l' accepta per esposa.

L' obra está admirablement desenvolupada: l' acte tercer sobre tot, es de un efecte indescriptible.

L' execució de aquesta classe de produccions necessita actors de punta. La Sra. Tubau mereixeria millors companys: estigué sempre acertada y en l' acte tercer, al fer la confessió de sa deshonra mostrá matisos de sentiment que arribavan á l' ànima. Be la Sra. Alverá y bè també 'l Sr. Guerra. No podém dir lo mateix del resto de la companyia. Pero aixís y tot, l' obra mereix ser vista.

CATALUÑA.

EL MALDITO Ó UN RÍO DE ORO.—Melodrama en tres actes, de D. Eloy Perillan Buxó.—Se tracta de una producció efectista y de carácter popular, d' una successió de crims que termina, com es degut, ab lo triunfo de l' ignocencia.

Un avaro, anomenat Raymundo, viu atesorant y escanyant als pobres de un poble d' Aragó: En lo subterrani ahont guarda sos caudals hi té 'l retrato de un personatge. ¿Qui es aquest personatge? Després ho sabré. En lo poble hi ha un metje

bondados; pero poch fisonomista... Li sembla coneixe al personatge retratat; pero no se 'n recorda bè. En lo mateix poble hi arriba una pobra cega, que per la veu se li figura reconeix al avaro Raimundo; pero sense que n' estiga prou segura... ¿Qui es aquella cega? També ho sabré més tart.

Mentres lo poble 's prepara á celebrar ab alegria la nit de Nadal, l' avaro, que ha retxassat grosserament la carinyosa invitació de un seu nebot empenyat en ferli passar la nit ab la familia, permanece sol en lo subterrani, examina sos tresors y tot d' un plegat se sent malalt. A impuls del deliri 'l personatge del retratro pren forma corporea y l' invita á recorre 'l seu passat y á examinar l' origen de aquella inmensa fortuna. Aixís termina l' acte primer, que no deixa de tenir un gran interes.

L' acte segon y la meytat del tercer figuran lo deliri del avaro, y en efecte son delirants. Casi 'ns sentim impotents per ressenyar la serie de crims perpetrats per Víctor (lo personatge del retratro) ab l' ajuda de Raimundo. Usurpació d' estat civil per realisar un matrimoni ventajós, assassinat alevós del pare de la esposa, tentativa d' entrega de la plassa de Gibraltar á las foras inglesas. (L' acció passa en plena guerra de successió); raptó de una criatura y consegüent ceguera de la seva mare... En fi, la mar de maldats. Y lo més xocant es que Víctor es qui las acomet y Raimundo qui se 'n aprofita.

Tot aquest tros de drama resulta confós y atropellat, com si no capigués dintre dels estrets límits del escenari. L' espectador algunas vegadas no 's dona compte de lo que veu, fentseli difícil compendre l' atreviment del autor al rompre la successió cronológica dels fets, en detriment de la claretat y del interes. Inmensa es la diferencia entre la novela y 'l drama, en quan á la manera de desenvolupar una acció. Lo drama no atmet retrocessos, porque 'l seu camp es restringit, y no

hi ha medi de fixar l' atenció del espectador ab senzillas advertencies, tant fàcils y tant corrents en la novela.

S' acaba per fi 'l deliri del avaro, y aquest á impuls del terror se llensa fora del subterrani. En tant en la modesta casa del seu nebot, celebren la festa de Nadal. Una quadrilla de criaturas capitanejada per Jaime, l' escriptur del avaro (senyor Capdevila), donan alegria al quadro. La cega que no es altra que la víctima de Víctor y Raimundo, está próxima á recobrar la vista gracias als cuidados del doctor... Hi ha més encare, la jova esposa del nebot del avaro, no es altra que la filla de la cega, aquella criatura robada primer per Víctor y després per Raimundo...

Tots se troban reunits, al apareixe Raimundo, frenètic, delirant, fora de tino, per caure mort, després de implorar lo perdó de las sevas víctimas.

Tal es á grans rasgos lo melodrama del Sr. Perillán Buxó, que té ademés algunas escenas escrites ab aquella facilitat encantadora, propia sols dels que tenen la mà llesta y segura, es á dir la mà trencada en l' art de fer quarillas. En los versos principalment s' admira la soltura del escriptor, sense que aixó vulga dir que la prosa no siga correcta y adequada.

Cap dels tres actes deixa de tenir la seva corresponent *mangauxa*, parlant en *caló* de bastidors. En l' acte primer la transformació del retrato qu' es de bon efecte; en lo segon la vista del penyascal de Gibraltar, ab la mar y 'ls barcos, qu' es una decoració magnífica, deguda al Sr. Chia, y finalment en lo tercer lo villancico que canta un coro de quitxalla y las coblas que diu lo Sr. Capdevila, convertit en un acabat tenor cómich de sarsuela. La música deguda al Sr. Cuspinera es molt agradable.

L' execució ha millorat algun tant en las representacions successivas. Si de un actor hem de fer menció especial es del jove Sr. Esteve qu' en l' acte primer diu ab calor y sentiment una bonica tirada de versos. Dels altres alguns fan lo que deuen... pero alguns també, en lloch de recitar, confegeixen ab desesperadora monotonía.

ROMEA.

LA VIVÓ DEL ESTURNELL, quadro de costums en un acte, de D. Frederich Soler. Es una pessa de trama senzilla, encara que de molt moviment escénich. Lo desenllás se preveu desde que l' Esturnell, l' home viu y bellugadis, pero sense substancia penja al balcó del arcalde 'l bolet del seu rival. Ademés l' acte de la quinta 'l Sr. Soler lo pinta á la seva manera, pero no tal com passa.

Fora d' aixó, l' obreta es entretinguda; los tipos se mouhen ab desembrás, y tot sovint fan riure ab las sevas ocurrencias. Al final de una tirada del Sr. Soler (D. Iscle) l' autor fou cridat á las taulas. Veritat es que aquell tros recorda 'ls bons temps dels *Singlots poètics*.

L' execució molt acertada, sobressurtint los senyors Fontova, que fá un arcalde acabat, y Soler, que fá un tonto, paper del seu exclussiu repertori, en lo qual no se li coneix rival. Los Srs. Goula y Pinós, lo mateix que las Sras. Mirambell y Fontova, contribuiren acertadament al bon conjunt.

En los demás teatros, res de nou.

Ja vaig dirho jo que al *Liceo* 'ls diumenjes no hi hauria puesto per qui 'n voldria. *La Almoneda del diablo* es una obra mol apropósit per conseguiras.

Al *Circo* la companyia s' esmera en sostenir lo punt, cantant cada nit una ópera diferent. La *Saffo* de totas ellas es una de las que han sortit més ajustadas, distingintse la Ferni, la Cescati y en Carbonell.

Una resurrecció: de tal pot calificarse la reaparició del simpátich artista Sr. Mollá en lo Teatro del *Tivoli*. Ab la sarsueleta *Dorm* va trobar un eco dels aplausos ab que sempre 'l públich ha sapigut distingirlo.

En lo mateix teatro ha debutat lo tenor Sr. Serrano ab los *Mosqueteros grises*, sent molt ben rebut per la concurrencia.

Al *Español* ara las emprenen ab lo drama d' espectacle *El hijo de la noche*. Es una obra vella; pero que sempre dona resultats.

Saben *aquella monja*... Si senyors, aquella de 'n Piquet. Donchs ja la tenim instalada al *Odeon*. ¡Y quina entrada més grossa va donar l' últim diumenje! L' autor va ser cridat á las taulas y obsequiat ab alguns regalos, y ell que si, per no ser menos que 'l públich ¿quina té 'n ha fet? Repartir 300 pans de tres lliuras als pobres lo día de Sant Joseph.

En Piquet sempre será rumbós: ell escriurá depressa y á propósit pèl públich del *Odeon*; pero quan s' hi empenya, també sab fer *bonas obras*.

N. N. N.

MONEDA DE L' HISTORIA.

En plena convenció francesa, quan las ideas y las passions caldejadas donavan als debats una violencia sens exemple, un diputat, encarantse á n' en Danton va trac'arlo de pillo, empleant aquesta mateixa paraula, tal com sona.

Pochs dias després, lo mateix diputat trobava á n' en Danton en certa tertulia y li allargava la ma, com si tal cosa.

Danton, apartantla ab repugnancia, digué: —Sembla mentida que després de haverme insultat, vos atreviu á oferirme la ma.

—Ay, ay ¿y ara de qué se las heu? replicá 'l diputat ab molta flemma. ¿Qué per ventura no ho sab tothom? Quan dos diputats discuteixen y s' insultan, tractantse de pillos, lladres y assessins, vol dir simplement que no son de la mateixa opinió, y ningú hi dona importancia.

Alejandro Dumas, pare, trobantse á Nápoli publicá un escrit sobre aquell país, que produhí gran disgust.

Moltas foren las personas que 's cregueren insultadas, de manera qu' en un sol dia rebé 120 cartells de desafio.

A una hora dada reuni als padrins, y 'ls proposá hátres ab tots los que li demanavan explicacions á la vegada.

—Que vingan al camp tots ells, que s' agrupin y jo dispararé sobre 'l grupo.

Ab aquesta treta, l' eminent escriptor va desarmar als seus adversaris.

Una frase de Temístocles, héroe inmortal de la Grecia antigua.

—A qui donarías la teva filla ab preferencia—li

LA RAMBLA A TOTES HORAS, (per Pellicer.)

(Continuació.)

Cusen blanch ab molt primor y fereixen algun cor.

Un extranjer que 's dedica á treure tacas, á fi de treures la gana.

Dos crachs que han baixat á Barcelona, per riure y donarse un' hora bona.

Un escanya rellotjes.

Un negociant de bestia.

preguntaren un dia—á un home honrat y pobre ó á un rich tonto y mal reputat.

Temístocles respongué:

—Més m' estimo home sense diner, que diner sense home.

AMOR AB AMOR SE PAGA.

I

—¡Adèu, Paula del cor!—deya á sa aymada un jove mariner desde la platja:

—Jo 't juro que quan torni d' aquest viatge serás la meva esposa idolatrada.

Acepto com penyora l' anell d' or que sella aquests súspirs d' amor qu' exhalas...

—¡Ay! juro per l' anell que ara 'm regalas ser teva eternament, hasta la mort...—

Partí 'l barco: la nena, ab dolsa rialla volgué veure 'l regalo quant valia y un juhéu li digué ab melancolia que l' anell no era d' or, sinó quincalla.

II.

Lo marino torná al cap de poch mesos; mes ¡ay! la seva Paula era casada: difícil fora dir á l' arribada, la escena que hi va havé entre 'ls ex-promesos.

—¡A fé que fa mitj any—exclamava ell—no 'm creya que fos falsa ta paraula.

—Tampoch—li respongué llavors la Paula,—no 'm creya que fos fals lo teu anell.—

Aquell que juraments fa ab picardia ja sab d' aquí endavant á qué s' exposa: la lley de la equitat aixís ho imposa; qui enganya, enganys recull també algún dia.

C. GUMÀ.

LLIBRES.

LA PART MÉS LLASTIMOSA DE LA DONA.—Es un folletet en vers, de carácter picaresch ab ribets de filosófic, degut á la ploma de D. Frederich Olivé.

L' obreta 's deixa llegir, distingintse per la facilitat que revela la ploma del autor. Está ademés ilustrada ab dibuixos deguts al Sr. Rovira y Gasset.

L' ESCA DEL PECAT, folletet en vers imprés á Manresa: forma part de labi biblioteca del periòdic satíric *Lo Torranyau*. Si no portés malicia ja no formaria part d' aquesta biblioteca.

LA GUERRA.—Quadro dramátich, basat en un episodi de guerra civil, original de D. Simon Alsina y Clós. Fou estrenat l' últim del més passat en lo *Teatro Romea*, y revela las bonas disposicions de son laboriós autor.

L' obra sigué aplaudida sobre la escena: sobre la taula de lectura no desdiu gens ni mica.

LAS DOS CONDICIONES (*sine qua non*) se titula una comedia, en un acte y en prosa original de don J. Font Moror, y que després de ser premiada en lo certámen celebrat en 1885 per la societat *Alianza de Sant Martí de Provensals*, s' estrená en lo teatro de la mateixa societat.

EL NOTARIO DE MÁLAGA comedia castellana en un acte y en prosa dels Srs. D. J. Llobet y don A. Cruset, estrenada ab éxit l' any passat en lo *Teatro Ribas*.

HERO, monólech trágich original y en vers, estrenat en lo *Teatro Romea*. Lo Sr. Bassegoda, autor de l' obra, segueix las petjadas de D. Víctor Balaguer en sos quadros trágichs. Es un treball literari, digne d' elogi.

NIHILISTAS.—Joguina en un acte y en prosa, arreglada á l' escena catalana per *Jaume Molgosa Valls*.

Aquesta classe de produccions, exentas de pretensions literarias, han de jutjarse sobre las taulas, y 'm consta que 'l públich del *Teatro de Novedats*, ahont va estrenarse, va rébre la ab aplauso.

LOS GUERRILLEROS DE 1808.—Historia popular de la guerra de la Independencia, per *D. E. Rodríguez Solís*.

He rebut lo primer quadern, y no dupto que la obra alcansará gran éxit, per son carácter popular y patriótic y per l' interés qu' entranya. ¡Llástima que la part artística no corresponga de molt á la literaria!

Pero jo ja ho veig... per una pesseta ¿qué més volen?

Apart de que 'ls editors madrilenys, no disposan encare dels elements artístichs que tenen á la má 'ls de Barcelona, qu' en aquestas materias s' han calsat las botas.

RATA SABIA.

No 'm preguntin pas perquè casi sempre coloco al principi dels *Esquellots*, la majestuosa figura del ceremoniós arcalde D. Francisco de Paula.

Es una qüestió d' estètica.

Aixís com los autors del grans poemas invocan, al comensar, á una *deïtat*, demanantli inspiració y acert, aixís també necessito jo que presideixi 'ls meus treballs lo geni de las patillas.

Sembla que si ell arribés á faltarme, 'm faltaria l' esma, perdria l' inspiració... en una paraula, sense ell no hi hauria *esquellots* possibles.

Encare es á Madrit.

Alló de l' Exposició... alló de las reformas de Barcelona... en fi, l' objecte exclusiu del viatge que 'ns surt á cent duros diaris de fonda... tot aixó es secundari y fins ara no hi ha res.

En cambi lo principal está fet.

Lo principal. ¿Saben qu' es lo principal?

La reconciliació dels fusionistas... la desaparició de las dissidencias... l' abrás de Vergara.

L' aconteixement va celebrarse á la fonda.

Quan D. Francisco y D. Teodoro que feya anys que no 's deyan més que picardias, van posarse drets per abressarse, va caure una ampolla de ví.

—¡Aixó significa desgracia! digué ab tristesa D. Francisco.

—No, observá D. Teodoro, l' ampolla ha caygut per efecte de l' emoció.

—Per sellar la reconciliació fusionista, digué don Teodoro, necessitem una víctima.

—Esculleixi vosté mateix, respongué l' home de las patillas

—Víctima per víctima, la mès grassa de totes.

—Concedit.

En aquell precís moment al pobre D. Ignaci Fontrodona li xiulavan las orelles, y deya:

—Algú diu mal de mí.

L' endemà va enterarse ab horror de la reconciliació fusionista; va comprendre desseguida que la festa 's feya per la vara de primer tinent d' arcalde que avuy ell empunya, y calantse 'l tarot á tall de casco, exclamá á tall de guerrero de jochs florals:

Veig que l' espay s' ennuvola,
veig la tempestat que avansa...

D. Francisco... D. Francisco...

cavaller sense paraula,

podrás fer tot lo que pugas

per ferme perdre la vara;

més no perderé l' oremus

ni 'm farás perdre la gana...

¡Ola aquí, 'ls mès electors,

veníu tots, l' Ignaci paga!

La cassola ja es al foch,

ja la taula esta parada:

tech per tech... brindis per brindis...

A las penas punyaladas...

Seguiume, mos electors...

¡Al Parque de la montanya!

Y aquí tenen á la culta, á la civilisada Barcelona, á una ciutat de més de 300,000 habitants, colocada en mans de D. Francisco y de D. Ignaci, que l' estiran, se la disputan... y se la menjan.

¿Fins á quan durará l' era funesta dels arrossos?

Una ensopegada del *Brusi*.

Parlant de la mort del Cardenal Jacobini, digué que en los últims moments l' assistia, entre altres personas de la seva familia, lo marit de una neta de S. E.

Y com per tenir nets, necessariament ha d' haverse tingut fills, resulta que 'l cardenal Jacobini...

—Alto va dir lo *Brusi* que 'l traductor vá traduhir *néce* (neboda) per neta.

Aquests traductors ramplons fan dir unas cosassas.....

Ha passat com un fantasma per lo banch de una de las salas de l' Audiencia, Joan Colom, acusat de haver assassinat á la seva avia, vehina del Passatge de Magarola.

Joan Colom té l' aspecte d' *hermano* del hospital... y sembla que porta 'l cervell á tres quarts de quinze.

A totes las preguntas que se li feyan, responia que no 's recordava de res... En cambi va confessar que vivia entregat al vici del onanisme.

—¿Y cóm no s' ha esforsat per dominarlo? va preguntarli 'l president.

Y ell va respondre:

—Lo cel y 'ls núvols me governan.

Y ara vagin á saber qu' es lo que 's proposava un ximple de aquest calibre al donar mort á la seva avia, sense com va ni com costa.

Hi sentit á contar que al durlo á la presó, va deixarho comprendre.

Colom havia assistit al judici oral del assessí del *conserje* del *Teatro Ribas* y sembla que 'l discurs de defensa confiat al Sr. Balaguero, va entusiasmarlo, fins al extrém de pendre una resolució extravagant.

—Jo mataré á algú perque aquest advocat me defensi... ¿Y á qui podré matar? A l' avia.

Y tal dit, tal fet. Pel gust de veures defensat pel Sr. Balaguero, va cometre un crim abominable

¿Quí es capás de desenredar los embulls de aquells cervells que per forsa han de tenir la forma de trocas enredadas?

Gran es lo triunfo que ha conseguit lo mestre Nicolau en lo *Teatro del Circo de Price* de Madrid, ab l' estreno de la sarsuela *Un rapto*.

Tots los periódichs reconeixen lo mérit de aquesta producció y tots á una descriuen l' ova-ció que 'l públich va tributarli.

Un altre catalá que sura...

Recordarán nostres lectors que L' ESQUELLA, temps endarrera, coneixent lo molt que valia l' inspirat compositor, va publicar son retrato en la secció de *Caps de brot*.

Ja sabiam nosaltres que 'l mestre Nicolau, á tot arréu ahont se presentés podria dir:

—Aquí estich jo.

Rebi la nostra cordial enhorabona.

Un recort de Carnaval.

Barrejats ab una colla de noys, uns grandassos anavan recullint confits, darrera dels carros de la Rua, quan ne vingué á las mans de

REMINISCENCIA

Cada nit, quan ja la lluna
mantells d' argent escampava...
res, ja se sab; un y una
pelavan aixís la pava

un d'ells, un de gros, gros com una atmetlla d'Arenys, y á l'acte d'anarse'l á cruspír, li diguè un company:

—Guárdal pèl rellotje de 'n Dufresne.

(Feia pocas nits que ab un cóp de pedra, havia trencat lo vidre del rellotje.)

Y 'l galifardéu diguè:

—P'l dentista 'ls de guix; l'atmetlla per mí.

Y era tant forta, que al clavarli la primera mossegada, li van saltar duas dents.

En Dufresne va ser lo primer en celebrar la broma.

Lo día 26 del corrent mes acaba 'l terme per presentar projectes d'adorno de la Rambla.

Estich ansiós de veure qu' es lo que haurán imaginat los artistes per adornar lo que en món pobre concepte no admet adornos de cap mena.

L'altre dia vaig interpelar á un artista del Plá de la Boqueria, vulgo Plá de la Calma.

L'home s'estava ab lo pinzell al coll, esperant feyna.

—Bon home ¿voleu treballar?

—Ab molt gust. ¿Qué s'ha de fer?

—Adornar la Rambla. L'Ajuntament ha ofert un premi de doscents duros...

—¡Mosca! ¡Doscents duros!..

—A veure ¿qué fariáu vos per adornar la Rambla?

—Molt senzill: emblanquinaria 'ls arbres.

Me sembla que per molt que busqui l'Ajuntament, dificilment trobará un projecte més adequat que aquest.

L'altre dia á tres quarts de onze del dematí no estava obert encare 'l despaig de la Tesoreria de Hisenda ahont se verifica 'l cambi de la moneda antiga per la d'encuny modern.

En aquella casa no s'entenen... Per dematí que hi vajan, sempre hi arriban tart. Lo torn no 'ls toca may... y 'l día 10 va acabarse 'l plasso.

Y al que li quedi algun duro y no sápigam que ferne, que se 'l guardi com recort del gran ministre d'Hisenda.

L'escena á Madrid. Personatjes, ell y ella.

Ella una criada guapa; ell un polisson de la ronda secreta, molt propens á enamorar-se.

Ell:—Que jo t'estimo.

Ella:—Que á mí 'm t'è sense cuidado.

Ell:—Mira que soch autoritat.

Ella:—Mal fossis rey.

Lo polisson sense més explicacions la deixa estaburnida de una garrotada.

Va voler demostrarli de un modo contundent, que ab l'autoritat no s'hi juga.

SOBRE LA MONEDA NOVA.

—Alsa, marrech: pósamen dos del dols y tornam tres sentiments.

Lo Papa ha disposat que al Vaticá tothom vesteixi de dol, per la mort del cardenal Jacobini.

M'agradaria saber com s'ho arregla un capellá que va negre tot l'any, per posarse dol.

¡Qui sab, Mare de Deu!

Potser se fá enllustrar la cara.

Una sortida de un calavera, que 's pirrava per las rossas:

—Per mí, deya, 'l primer deber de una dona, consisteix en ser bèn rossa.

—¡Y á mí qué m'esplicas! En l'últim ball de máscaras vaig veure't molt atortolat ab una morena.

—¡Altó! aquella morena era casada.

—¿Y qué?

—Que una dona casada, en aquestos cassos, ha de faltar á tots los seus debers... inclús al de ser rossa.

SOBRE LA NOVA MONEDA.

—Ja ho veu, senyor rector, ja ho veu! Lo món està perdut. ¿Creurà vosté que ara dels diners nous ne diuen *santíssims*?

Passant pèl Passeig de Isabel II, de quatre à cinch de la tarde:

—¿Qu' es aquest grupo?

—Res, bolsistas que jugan.

—Ay, ay, los bolsistas fan com la quitxalla: surten á jugá al carrer.

Una frase de una dona capritxosa y despreocupada:

—No hi ha res més monótono qu' enganyar al marit, sense qu' ell se 'n adonga.

Se tracta d' erigir un grandió sepulcre de marmol, per guardar lo còs del Beato Joseph Oriol, que descansa en una capella del Pi.

No faltarán medis per realisar un' obra suntuosa.

Lo Beato Joseph Oriol, que, segons diuhen, una vegada va convertir talls de rabe en monedas, es *motu proprio* 'lpatró de molts capitalistes de Barcelona.

Els no apelan als raves, sino al paper blanch. Ab paper fan accions y ab las accions realisan grans fortunes.

Alguns teatros de París han pres la resolució de tocar la sinfonia de las óperas, entre 'ls actes primer y segon, en rahò á que al comensarse l' espectacle apenas hi ha ningú al teatro.

L' escudella entre la carn d' olla y l' entrant.
¡Viva la moda!

Y á proposit de modas.

Sembla que dintre de poch desapareixerán los sarrells que las donas han portat fins ara sobre 'l front.

Y anant com sempre va la moda d' extrém á extrém, los cabells cayguts s' alsarán formant un gran tupé.

A una dona aixís pentinada, empólvinli la cara bèn bé... y ja tenen un clown.

Just es que las donas, causa de tantas llágrimas, alguna vegada 's prestin á fer riure.

EPIGRAMAS.

A las bodas de Felicia,
per norabona en Climent
va dí al nuvi sens malicia:
—T' acompanyo al sentiment.

—Jo y vosté 'ns hi arribarém.
—Sempre 'l burro va al davant.
—Per xó no te d' enfadarse;
vosté y jo... miris ja hi va.

Fins la dona se 'n olvida
y ja es molt, si un l' ha enganyada;
mes féuse fé' alguna pessa,
una levita, unas calsas,
y de presentar lo compte
no s' olvida may lo sastre.

R. ARÚS ARDERIU.

—Fesme un bon petó, en Ventura
deya á sa nuvia Mercé;
y ella: —Fésmel tú primé
contestava ab gran dulsura.
—Sent aixís no 'ns entendrém;
comensa y veurás quin foch!
—No me 'n fio.

—Jo tampoch.
—Y donchs... toquém y toquém.

—Ja l' has cobrat Serafi
aquell compte de 'n Pujadas?
—Hi he anat aquest dematí.
—Y que tal t' ha pagat?

—Sí:
un parell de garrotadas.

PEPET D' ESPLUGAS.

S' estava morint un senyor molt complimentós, y tot de un plegat, encarantse ab la seva dona, li diu:

—Mira Mercé, quan siga mort, no 'us descuidéu de passar esquela á n' en Tarradella.

—Pero, home, no pensis ab aquestas cosas.

—Jo sé 'l que 'm dich. A aquella casa son molt puntosos, y sentiria que tinguésseu algun disgust.

En Pere Babau acompanyat de la seva dona tè de pujar á un quint pis á fer una visita.

Y á mida que puja va contant los pisos per no equivocarse: un... dos... tres... quatre... cinch...

—Es aquí.

Cumplert l' objecte, 's disposa á baixar l' escala y continua contant, encare que al revés:

Cinch... quatre.... tres... dos....

La seva dona interromptlo:

—Pero qué fas Babau?... Perqué contas? ¿Qué tens por de equivocarte?

—Dona, aixíssabrem quan serém abaix per sortir.

—Entre estudiants:

—Sabs en Vila?

—Aquell geperut?

—Aquell mateix: es geperut, borni y garrrell... Donchs á pesar del seu fisich detestable, ha guanyat lo premi de física.

Un marmolista 's presenta á un metje de molta fama.

—En qué puch servirlo? diu lo metje.

—Vinch á participarli que acabo d' establirme y que ningú millor que vosté pot protegirme.

—Qu' es vosté? Apotecari?

—No senyor, marmolista.

—Y cóm vol que 'l protegeixi?

—Senzillament, recomenatme á la familia dels malalts que envihi al altre barri.

Una senyora molt lletja y excessivament romántica que s' havia quedat per tia, exclamava:

—Ay! . No sè lo que donaria per veure á un home ajonellat al méus peus.

—Dona, aixó ray: entri á ca 'l limpia botas y fassis enllustrar las botinas.

S' está representant un drama de guerreros

En un moment lo galan s' arrenca l' espasa y persegueix al traidor, desapareixent tots dos entre bastidors.

Grans aplausos. Y cada nit que 's representa l' obra 's produheix lo mateix entusiasme, y 'l galan y 'l traidor se veuen obligats á sortir á rebre 'ls aplausos del públich.

—Públich estúpit, murmura 'l traidor, vint vegadas has vist lo mateix, y aquesta es l' hora que no comprens que tot aixó es farsa.

Un fulano trepitja, sense voler, lo péu de una senyora qu' exhala un crit de dolor.

—Paciencia, senyora, diu ell.

—Molta se 'n necessita, respon ella; pero es més fácil aconsellarne que tenirne.

—Dona, dona, al cap de vall... Mès mal li hauria fet si arriba á trepitjarla un cotxe del tranvía.

Acaba d' estrenarse un' obra al Principal y l' endemá 'n parla tothom. En la taula de un café s' entaula 'l següent diálech:

QUARESMA.

¡Pensar qu' heu de dejunar ó que sinò us condemnéu!..

¡Sórt que quant menjo tocino, me fico aquí y ningú ho veu!

—Es una producció admirable ¿veritat?

—Psé, d' aquella manera.

—¿Qué hi tens que dir?

—Qu' es una mica llarga.

—Sí, y sobre tot lo final, salta un tercer que tots sabían que no havia assistit al teatro.

—Pero tú vas serhi?

—No: jo 'm passejava pèl Pla de las Comedias, esperant que surtís la mèva dona qu' era al galliner.

—Y gosas á parlar de que l' obra es llarga, no haventla vista?

—Cóm que la mèva dona no acabava de sortir may...

Lo tribunal está reunit.

L' acusat séu en la banqueta.

L' hi imputan lo delict de haber causat lesions graves á un metje que 'l visitava.

Lo president li pregunta:

—¿Tenia algún motiu particular per proceder de una manera semblant?

—Sí, senyor, respon l' acusat ab energia: lo metje podia enviarme á la sepultura, y per consegüent vaig obrar en defensa propia.

¡Oh las criaturas de avuy día!

Ja tenen rahò 'ls que diuen que quan neixen casi bè son bonas ja per bisbes.

—Mira, noy, deya un papá á un marrech de sis ó set anys, movent la má: quan te faig aixó vull dir que vingas.

—Donchs bè, papa—respon lo xaval remenant lo cap de dreta á esquerra—quan jo 't faig aixó, vull dir que no 'm dona la real gana.

Per bonas entranyas los amos de casa.

Parlo en tassis general.

Per exemple:

—No puch ferhi més, exclama 'l propietari de una casa del carrer de la Cera: cada vegada que 'm veig obligat á proceder contra un llogater que no paga, tirantli 'ls mobles al carrer, se'm parteix lo cor.

—Oh! respon l' amo de una casa del carrer de Sant Rafel. Jo may arribo á tal extrem:

—Ay, ay, ¿cóm t'ho arreglas?

—Jo 'ls mobles, en lloch de tirarlos al carrer com tú, me 'ls quedo, per que 'm responguin dels atrassos.

Un advocat visita á un pres que li ha encomenat la seva defensa.

—Vaja, enterats, diu lo juriconsult, s' hi farà lo que 's puga. Estiga bó.

—Gracias, igualment, respon lo pres, despedintlo. Ja sab que aquí es á casa seva.

ÚLTIMAS NOVEDADES

BIBLIOTECA

SE PUBLICA UN TOMO MENSUAL.

TOMOS PUBLICADOS.

—Il far niente. —La Colegiala. —En la misma tronera. —A salto de mata. —Por un lunar. —Las niñas frágiles. —¡No abuse usted! —Reservado de señoras. —Un cuarteto peligroso. —Los tres besos —Pension française. —¡No me toque usted! —¡Estaba escrito! —Una señorita del coro. —Cuando ellas quieren... —Cinco minutos en globo. —Amor sáfico.	—Errar el golpe. —Las tres pildoras. —El forasterito. —¡Ponte la peluca! —Amor libre. —La cortesana de Smirna. —El polvo del camino. —Las gemelas. —Entre dos fuegos. —La niña rubia. —Entremeses. —Dos enteros y un quebrado. —El mono sabio. —El hijo del destino. —La tuna. —La reina de las peras.

DOS

FANATISMOS

Drama en 3 actos de **José Echegaray**, 2 pesetas.

LA VIDA EN MADRID

POR

ENRIQUE SEPÚLVEDA

con un prólogo de *Fernan Flor*, profusión de dibujos de *Combas*, 1 tomo en 8.º voluminoso, 4 pesetas.

VIVIR EN GRANDE

Comedia en 3 actos y en verso de **Miguel Echegaray**, 2 pesetas.

TRATA DE BLANCOS

Drama en verso y en 3 actos de **Leopoldo Cãno**, 2 pesetas.

EL COMERCIO LA BOLSA Y LA BANCA

Estudio sobre los distintos cálculos á que dan lugar las operaciones mercantiles en los diversos establecimientos de comercio, industria, bancos, sociedades de crédito, etc., por **J. CACHOT Y LLUIS**, 1 tomo en 4.º, 8 pesetas.

ANUARIO

DEL

COMERCIO Y DE LA INDUSTRIA

400,000 señas de España, Ultramar, Estados Hispano-Americanos y Portugal, 1 tomo en fóleo de cerca 3,000 páginas, 20 pesetas.

RIVERITA

NOVELA DE COSTUMBRES

POR

ARMANDO PALACIO VALDÉS

2 tomos en 8.º, 6 pesetas.

MAXIMINA

NOVELA DE COSTUMBRES

POR

ARMANDO PALACIO VALDÉS

2 tomos en 8.º, 6 pesetas.

DEL MONTON

RETRATOS DE SUJETOS QUE SE VEN EN TODAS PARTES

Obras de **ANDRÉS CORZUELO** (Manuel Matoses), con un prólogo de *Clarín*, dibujos de *Mecachis*, 1 tomo en 8.º, 2 pesetas.

ACUARELAS

NOVELAS CORTAS

DEL

MARQUÉS DE PREMIO REAL

1 tomo en 8.º, Pesetas 2'50.

NOTA.—Todo el que desee adquirir cualquier obra de las anunciadas, remitiendo el importe en libranzas del Giro Mútuo ó bien en sellos de franqueo al editor Lopez, Rambla del Centro, 20, Barcelona, la recibirá á correo seguro franco el porte. No se respnde de extravíos no enviando además 3 reales para certificado. A los correspondientes de la casa se otorgan descuentos.

DUOS D' AMOR.

Amor viu, furiòs, ardent
y molt violent, molt violent

Amor dols, finet, flemàtich,
y sobre tot, acrobàtich.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª — *Ca-nu da.*
2. ID. 2.ª — *Ca-di-ra.*
3. ENDAVINALLA. — *Corbata.*

4. MUDANSA. — *Gras-Gros-Gris.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Armengol.*
6. GEROGLÍFICH. — *Per sotanas los capellans.*

XARADAS.

I.

La dos-inversa primera
es lo que salvá á Noé:
he dit ja més de un tercera
y de prima-dos tú 'n tens.
Crech que un gran total será
qui no 'm puga endaviná.

ROMÀ ESPINAT.

II.

Per figas á Prima-dos,
dos-tercera en moltes casas.
Per tenir pocas total
cap més nació com Espanya.

FRASCUELILLO.

ANAGRAMA.

Un gran total ple de tot
destinat á en Fontrodona
vaig portar de Badalona
sense veurem cap burot.

SALDONI DE VALLCARCA.

MUDANSA.

La Tol qu' es un carcamal,
m' ha fet al mantó una tot,
y jo cremada del tot
l' hi tractada de total

MASQUEPI.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal, consonant.—Se-gona: un peix.—Tercera. capital europea.—Quarta: ofici —Quinta: polítich espanyol.—Sexta: astre.—Sépti-ma: una lletra.

ALLEIDIV OCSICNARF.

TRENCA-CLOSCAS.

AMAGA 'L RANCI DE PACA.

Formar ab aquestas lletas lo títol de un periódich
barceloní.

A. RUBERT.

CONVERSA.

- Gumersindo, lo respall ahont es?
- La tèva cusina 'l tindrà.
- Quina, la Pepeta?
- No, la que tú has anomenat.

PERET PONS.

GEROGLÍFICH.

E × E
I
E L
O O O
|
K K K
|

UN CAMPANER.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.